

Chambre des Représentants

SESSION 1968-1969

13 FÉVRIER 1969

PROPOSITION DE LOI

octroyant à l'Etat un droit de préemption en cas d'offre publique d'achat de valeurs de sociétés de droit belge et soumettant celles-ci à un statut de Régie nationale.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La société américaine Westinghouse Electric envisage de faire une offre publique d'achat (O. P. A.) destinée à lui assurer le contrôle des Ateliers de Constructions Electriques de Charleroi (A. C. E. C.).

En l'occurrence, Westinghouse entendrait offrir au maximum 1 000 F par titre A. C. E. C. Le capital des A. C. E. C. se composant de 1 600 000 actions, la firme américaine débourserait ainsi tout au plus un bon milliard et demi de francs pour acquérir le contrôle d'une société belge qui occupe près de 14 000 salariés et appointés dans ses usines belges et qui se trouve à la tête d'un groupe de fabrications électriques et électroniques dont le chiffre d'affaires consolidé atteint une douzaine de milliards de francs par an.

La perspective de voir les A. C. E. C. passer sous contrôle américain est d'autant plus inquiétante qu'il s'agit d'une des rares firmes belges qui exerce une activité importante dans une industrie de pointe.

En passant sous le contrôle de Westinghouse, les A. C. E. C. risqueraient de perdre le fruit de l'effort systématique de recherche qui y a été déployé pour appliquer les derniers progrès techniques aux fabrications. Le projet de « regroupement européen » conçu par Westinghouse prévoit en effet que toutes les activités des entreprises « regroupées » seront dirigées d'un centre unique qui sera établi en France où l'on installera également un centre unique de recherches.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1968-1969

13 FEBRUARI 1969

WETSVOORSTEL

tot toekenning van een recht van voorkoop aan de Staat in geval van een openbare offerte voor de aankoop van waarden van vennootschappen naar Belgisch recht en tot toepassing van een Staatsbedrijfsstatuut op die vennootschappen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De Amerikaanse onderneming Westinghouse Electric overweegt een openbare offerte van aankoop (O. O. A.) te doen om de Ateliers de Constructions Electriques de Charleroi (A. C. E. C.) onder controle te krijgen.

Westinghouse zou op zijn hoogst 1 000 F per A.C.E.C.-aandeel bieden. Het kapitaal van A. C. E. C. bestaat uit 1 600 000 aandelen; de Amerikaanse onderneming zou dus op zijn hoogst ruim 1,5 miljard frank moeten besteden om een Belgische onderneming te beheersen, die nagenoeg 14 000 werknemers te werk stelt in haar Belgische fabrieken en die de leiding heeft van een groep bedrijven voor elektrische en elektronische fabrikaten waarvan de geconsolideerde omzet een twaalfstal miljard frank per jaar bedraagt.

Het vooruitzicht dat A. C. E. C. onder Amerikaanse controle zou komen te staan is des te meer verontrustend, daar het hier gaat om een van de zeldzame Belgische firma's die een belangrijke rol speelt in een op het voorplan staande industrie.

Als A. C. E. C. onder Westinghouse komt te staan, loopt deze onderneming het gevaar de vruchten te verliezen van de stelselmatige inspanning welke daar op het gebied van het onderzoek is geleverd om de jongste technische snufjes op de voortgebrachte produkten toe te passen. Het door Westinghouse opgevatte ontwerp inzake een « Europese hergroepering » bepaalt immers dat alle werkzaamheden van de « nieuw gegroepeerde » ondernemingen zullen worden geleid door één enkel centrum, dat in Frankrijk zal zijn gevestigd, waar ook het enige onderzoekscentrum zal worden geïnstalleerd.

Tout porte à croire que les A. C. E. C. verraient dès lors leurs activités se réduire progressivement à de simples tâches d'exécution. Comme le constatait récemment le Conseil national de la Politique scientifique : « les filiales belges des grandes sociétés étrangères sont en général à ce point dépendantes de leur direction étrangère que la mise au point des produits nouveaux est faite entièrement à l'étranger, leur activité en Belgique se réduisant à la fabrication et à la vente ».

Dans le cadre des dispositions légales actuelles, une opération de ce genre doit recevoir l'approbation des autorités belges. La Commission bancaire vient de le rappeler : une O. P. A. doit être soumise à son contrôle préalable et, quand elle a pour but de faire prendre le contrôle d'une société de droit belge par des intérêts étrangers, elle doit par surcroît obtenir l'autorisation du Ministre des Finances.

Si le Gouvernement a le pouvoir de bloquer de telles opérations, la législation actuelle ne lui permet toutefois pas de faire plus.

C'est pour cette raison que nous proposons d'accorder à l'Etat belge un droit de préemption en cas d'O. P. A. quand il s'agit de préserver les intérêts de l'économie nationale.

Dans le cas que nous venons d'évoquer, ce droit de préemption permettrait à l'Etat d'acquérir la majorité des actions des A. C. E. C.

Cette société pourrait alors être dotée d'un statut de Régie nationale. C'est une formule qui a fourni la preuve de son efficacité dans de nombreux pays; l'exemple de la Régie Renault le montre. Elle permettrait aux A. C. E. C., qui disposent de cadres techniques et d'un personnel de direction de valeur, de bénéficier de l'appui des pouvoirs publics pour poursuivre leur expansion dans un des secteurs appelés au plus grand avenir. Elle fournirait en même temps aux organisations syndicales, la possibilité de faire plus aisément valoir leur droit de contrôle pour garantir l'emploi.

Alles wijst erop dat de werkzaamheden van A. C. E. C. dan geleidelijk zouden worden beperkt tot loutere uitvoeringstaken. In dat verband zij gewezen op een recente uitspraak van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid : « de Belgische dochtermaatschappijen van grote buitenlandse ondernemingen zijn over het algemeen zodanig afhankelijk van de buitenlandse directie, dat het ontwerpen van de nieuwe produkten geheel in het buitenland geschiedt, terwijl de werkzaamheden in België beperkt blijven tot de fabricage en de verkoop ».

Volgens de huidige wetsbepalingen ter zake moet een dergelijke transactie door de Belgische autoriteiten worden goedgekeurd. Zopas heeft de Bankcommissie er nog op gewezen dat een O. O. A. vooraf aan haar moet worden voorgelegd en als zulk een offerte ten doel heeft om de meerderheid der aandelen in een maatschappij naar Belgisch recht te laten overnemen door een buitenlandse belangengroep, dan moet daartoe ook nog de machtiging van de Minister van Financiën worden verkregen.

Hoewel de Regering dergelijke transacties kan blokkeren, is het haar krachtens de huidige wetgeving nochtans niet mogelijk verder te gaan.

Wij stellen dan ook voor om, in het geval van een O. O. A. aan de Belgische Staat, een recht van voorkoop te geven, als het erom gaat de belangen van het Belgische bedrijfsleven te vrijwaren.

In het onderhavige geval zou dat recht van voorkoop de Staat in de mogelijkheid stellen de meerderheid van de A. C. E. C.-aandelen te kopen.

Deze onderneming zou dan een statuut van Staatsbedrijf krijgen. In tal van landen is zulks doelmatig gebleken. getuige daarvan het Staatsbedrijf Renault. Zodoende zou A. C. E. C., dat beschikt over een bekwaam technisch en administratief personeel, overheidssteun kunnen krijgen en zijn expansie in een van de meest beloftevolle sectoren kunnen voortzetten. Tevens zouden de syndicale organisaties hun controlerecht beter kunnen doen gelden ter vrijwaring van de werkgelegenheid.

G. GLINEUR.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'article 108 du Code de Commerce est complété par un § 4 et un § 5 (nouveaux) libellés comme suit :

§ 4. — En cas d'offre publique d'achat (O. P. A.) ayant pour but de faire prendre le contrôle d'une société de droit belge par des intérêts étrangers, l'Etat belge dispose d'un droit de préemption.

§ 5. — Les entreprises industrielles ou commerciales dont l'Etat belge acquerra le contrôle en faisant usage de ce droit de préemption seront soumises à un statut — Régie nationale ou autre — dont les modalités seront déterminées par voie législative.

Ce statut tiendra compte de la nécessité de favoriser le développement de ces entreprises en leur octroyant une autonomie d'action suffisante et en leur fournissant les

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Artikel 108 van het Wetboek van Koophandel wordt aangevuld met een § 4 en een § 5 (nieuw), luidend als volgt :

§ 4. — In geval van een openbare offerte van aankoop (O. O. A.) strekkende tot het verkrijgen van de controle over een vennootschap naar Belgisch recht door buitenlandse belangengroepen, geniet de Belgische Staat een recht van voorkoop.

§ 5. — De industriële of handelsondernemingen waarover de Belgische Staat de controle zal verkrijgen door gebruik te maken van zijn recht van voorkoop, zullen een statuut — van een Staatsbedrijf of anderszins — krijgen, waarvan de bijzonderheden bij een wet zullen worden geregeld.

Dat statuut zal rekening houden met de noodzakelijkheid dat de ontwikkeling van die ondernemingen wordt bevorderd door daaraan een voldoende vrijheid van optre-

moyens financiers nécessaires. Il tiendra également compte de la nécessité d'accorder aux organisations syndicales des pouvoirs de contrôle leur permettant d'assurer la défense efficace des intérêts du personnel occupé dans ces entreprises.

10 février 1969.

den, alsmede de onontbeerlijke financiële middelen te geven. Het zal eveneens rekening houden met de noodzakelijkheid om aan de syndicale organisaties controlebevoegdheden te verlenen ter vrijwaring van de belangen van het in de ondernemingen tewerkgestelde personeel.

10 februari 1969.

G. GLINEUR,
G. MOULIN,
M. DRUMAUX,
M. COUTEAU,
M. LEVAUX,
